

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Кафедра регіонального розвитку та місцевого самоврядування

**УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

матеріали науково-практичної конференції
м. Феодосія
8-12 липня 2013 р.

Схвалено Вченою радою Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (протокол № 7/184-6 від 29 серпня 2013 р.)

Редакційна колегія:

Куц Ю.О. (голов. ред) д.держ.упр., проф.; Мамонова В.В. д.держ.упр., проф.; Газарян С.В. д.держ.упр., доц.; Безуглий О.В. к.держ.упр., доц.; Макаренко О.М. к.держ.упр., доц.; Решевець О.В. к.держ.упр., доц.

Управління проектами регіонального розвитку : матеріали науково-практичної конференції (м. Феодосія, 8–12 липня 2013 р.) / За ред. проф. Ю.О. Куца, О. В. Решевець. – Х. : ХарПІ НАДУ, 2013. – 114 с.

Розміщено матеріали доповідей учасників науково-практичної конференції "Управління проектами регіонального розвитку" та рекомендації щодо обґрунтування теоретико-методологічних засад управління проектами регіонального розвитку та розробка практичних рекомендацій щодо його здійснення.

Розраховано на фахівців з державного управління, працівників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів, студентів Національної академії державного управління при Президентові України та її регіональних інститутів, інших вищих навчальних закладів, активістів громадських організацій, а також усіх, хто цікавиться процесами управління проектами регіонального розвитку.

ЗМІСТ

<i>Батюк А.А.</i> Сучасні виклики зайнятості молоді.....	5
<i>Безуглий О.В.</i> Адміністрування регіональних проектів в контексті завдань розвитку територій.....	9
<i>Бізікін С.В.</i> Правове регулювання земельних відносин в Україні.....	15
<i>Гаврилейченко М.О.</i> Мотивація діяльності органів місцевого самоврядування.....	20
<i>Газарян С.В.</i> Теоретичне обґрунтування шляхів упровадження передового зарубіжного досвіду щодо управління проектами регіонального розвитку.....	25
<i>Гарькавий І.Б.</i> Про формування проектів регіональних програм розвитку з врахуванням рівнів територіального управління.....	30
<i>Глущенко Ю.А.</i> Планування місцевих бюджетів як засіб управління регіональним розвитком.....	35
<i>Гнатенко А.І.</i> Особливості стратегічного планування як засобу управління регіональним розвитком.....	40
<i>Дегтярьова І.О.</i> Ресурсне забезпечення механізмів регіонального розвитку в Україні.....	45
<i>Дімов О.І.</i> Організація та здійснення контролю за виконанням управлінських рішень в органах місцевого самоврядування.....	48
<i>Жилка К.І., Кризина Н.П.</i> Механізми розробки оптимальної моделі розвитку регіональної системи охорони здоров'я дітей в Україні.....	52

*Глуценко Юлія Анатоліївна,
к.е.н., доцент, докторант кафедри регіонального управління,
місцевого самоврядування та управління містом
НАДУ при Президентіві України*

ПЛАНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

У системі заходів, спрямованих на успішне розв'язання з боку держави економічних і соціальних завдань в сучасних умовах розвитку держави важливе місце займає бюджетне планування, як важливої складової фінансового планування. Його економічна сутність полягає в централізованому розподілі та перерозподілі ВВП між ланками бюджетної системи на основі загальнонаціональної соціально-економічної програми розвитку бюджетів різних рівнів.

Рівень організації бюджетного планування, наукова обґрунтованість планових показників бюджету, їх збалансованість в значній мірі визначають економічний і соціальний розвиток як регіонів, так і держави в цілому.

Бюджетне планування – це науково обґрунтований процес визначення джерел створення і напрямів використання бюджетних ресурсів у економіці держави з метою забезпечення стабільного економічного і соціального розвитку [4, с. 23].

Головним завданням бюджетного планування є забезпечення необхідних макроекономічних пропорцій розвитку держави; виявлення реальних джерел надходжень за усіма напрямками та по всіх бюджетних рівнях; ефективний розподіл бюджетних видатків за напрямками та між регіонами; сприяння ефективному використанню бюджетних коштів; забезпечення мінімального рівня соціальних потреб; створення прозорого бюджетного контролю.

Бюджетне планування охоплює всі стадії процесу складання, розгляду і

затвердження бюджету як основного фінансового плану держави на наступний рік щодо використання централізованого фонду грошових ресурсів на вирішення соціально-економічних проблем.

У сучасній економічній літературі виділяють чотири основних методи бюджетного планування: коефіцієнтів, нормативний, балансовий, програмно-цільовий.

Метод коефіцієнтів, або планування "від досягнутого не стимулює виявлення резервів та не враховує разових платежів. Нормативний метод, що передбачає урахування взаємопов'язаних норм і нормативів, на практиці характеризується неузгодженістю бюджетних зобов'язань з реальними можливостями щодо фінансування (нормативи бюджетної забезпеченості на одного жителя). Балансовий метод – спрямований на уникнення диспропорцій між доходами та витратами на всіх рівнях бюджетного планування.

Програмно-цільовий метод – використовується при фінансуванні окремих програм економічного і соціального розвитку, дає змогу виявити джерела покриття і визначити ефективність цих програм [3].

Неповноцінна реалізація програмно-цільового методу через відсутність достатньої нормативно-правової бази та бюджетної стратегії на середньо- й довгострокову перспективи не враховує наслідки та ризики у використанні бюджетних коштів та прийнятті управлінських рішень.

Відсутність економічно обґрунтованих державних соціальних стандартів та нормативів у галузях бюджетної сфери призводить до нівелювання ідеології програмно-цільового методу, особливістю якого є орієнтація на отримання ефективного результату від використання бюджетних коштів.

Невизначеність стратегії соціально-економічного розвитку та існування безлічі відособлених і нескоординованих програм зводить нанівець зусилля з планування бюджету, підвищення його оптимальності та ефективності, розпорошує державні фінанси, призводить до значних фінансових втрат

суспільства.

Держава, яка має гарантувати виконання своїх зобов'язань перед громадянами, не може забезпечити надання суспільних послуг населенню, використовуючи механізм управління коштами, у формі субвенцій, наданих місцевим бюджетам [1, с. 3].

Більш того, надмірна централізація коштів не дає змоги більшості органів місцевого самоврядування проводити політику "врядування" – повноцінного розпорядження фінансовими ресурсами [2, с. 37].

Вказана процедура характеризує високий рівень системи державного управління та зумовлює необхідність її реформування в Україні, а саме, підвищення професійності учасників бюджетного процесу, якості надання управлінських послуг, удосконалення інформаційного-технічного забезпечення.

Відсутність достатньої нормативно-правової бази та бюджетної стратегії на середньо- й довготермінову перспективу перебуває на початковій стадії, а саме задіяний за окремими видатками державного бюджету [5].

Виходячи з наведеного тлумачення та думки провідних економістів щодо практики здійснення планування бюджету в Україні слід відмітити, що існуюча методологія та методичне забезпечення планування податкових доходів місцевих бюджетів є недосконалим.

Практика застосування середньострокового прогнозування (планування) в Україні згідно ст. 38 Бюджетного кодексу України доводить його формальність, що пов'язано з ненадійністю макроекономічного прогнозування, частим коригуванням податкового законодавства, зміною під впливом різних політичних сил раніше обраних пріоритетів у бюджетних видатках та відсутністю застосування зазначених прогнозів при формуванні показників бюджету на наступні роки.

Місцеві органи влади, що нарощують обсяги доходів, отримують завищений обсяг закріплених доходів, що можливо в майбутньому позначиться недовиконанням. Касові розриви місцевих бюджетів, що

виникають в процесі недовиконання та несвоєчасність їх покриття, в зв'язку з заангажованістю порядку надання бюджетних позичок, створюють складнощі у фінансуванні бюджетних видатків.

Подальший розвиток системи планування бюджетів, що ґрунтується на принципах програмно-цільового методу, потребує перегляду всіх стадій бюджетного процесу щодо запровадження елементів середньострокового планування, посилення зорієнтованості у бюджетному плануванні на кінцеві результати та підвищення ефективності витрачання бюджетних коштів.

Визначення механізму пріоритетності відбору та джерел фінансування бюджетних програм, схвалення базового переліку показників оцінки їх результативності – шлях до ефективного публічного адміністрування в контексті стратегії соціально-економічного розвитку.

Усунення ризиків використання бюджетних коштів та підвищення якості прийняття управлінських рішень, розроблення системи відповідальності за досягнення показників результативності сприятиме подальшому запровадженню ефективного програмно-цільового бюджетування в Україні.

Встановлення довго-і середньострокових цілей та завдань фінансово-бюджетної політики, кількісних та якісних критеріїв їх виконання, і на цій основі визначення обсягів бюджетних ресурсів на перспективу, є необхідною умовою підвищення якості процесу бюджетного планування та посилення бюджетної політики соціально-економічного розвитку держави.

Список використаних джерел:

1. Дацюк Л. Без фінансового фундаменту не буде місцевого самоврядування / Л. Дацюк // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 8 (4405). – С. 3.
2. Косаревич Н. Проблеми та перспективи реформування місцевих фінансів у контексті адміністративної реформи в Україні / Н. Косаревич // Наукові праці НДФІ. – 2007. – № 4(41). – С. 37.
3. Матеріали з програмно-цільового планування (в рамках реалізації проекту "Впровадження механізму прийняття ефективних бюджетних

рішень" [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : [http:// www.urban.mk.ua](http://www.urban.mk.ua)

4. Полозенко Д. В. Державні програми економічного і соціального розвитку та бюджетне планування в умовах трансформаційної економіки / Д. В. Полозенко // Наукові праці НДФІ. – 2008. – № 1(42). – С. 15-26.

5. Ярошевич Н. Б. Проблеми запровадження програмно-цільового методу планування місцевих бюджетів в Україні [Електронний ресурс] / Н. Б. Ярошевич. – Режим доступу : [http: //archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/20_8/270_Jaroszewycz_20_8.pdf/](http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/20_8/270_Jaroszewycz_20_8.pdf/)